

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371)7388624 • fakss (+371)7388634 • e-pasts: tpkc@apollo.lv

SIA „FRIENDTEX”
reģ.nr. 000338441
Stabu ielā 47
Rīgā, LV-1011

LĒMUMS
par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem
līguma noteikumiem

2007.gada 9.februāris

Nr. 9 - lg

Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – *PTAC*) 2006.gada 19.decembrī saņemts (...) iesniegums (turpmāk- *Iesniegums*), kurā izteikts lūgums *PTAC* atzīt par spēkā neesošiem 2001.gada 24.aprīlī (...) un SIA „FRIENDTEX” (turpmāk- *Sabiedrība*) starpā noslēgtajā līgumā nr.25 par preces iegādi (turpmāk- *Līgums*) ietvertos 1.10.punkta un 3.punkta netaisnīgos noteikumus.

PTAC, izskatot lietā esošos materiālus, **konstatē**:

[1] (...) 2001.gada 24.aprīlī noslēdza *Līgumu* ar *Sabiedrību*, iegādājoties preci par kopējo summu 89,50 Ls apmērā. *Iesniegumā* minēts, ka (...) bijusi mutiska vienošanās ar *Sabiedrību* par summas atmaksāšanu pa daļām. (...) nepiekrīt 2006.gada 4.decembrī saņemtajai prasībai par parāda atmaksu 966.36 Ls apmērā.

(...) *Iesniegumā* norāda, ka viņš nav saņēmis no *Sabiedrības* atgādinājumus par to, ka *Līgums* nav izpildīts, kā arī to, ka ar *Sabiedrību* nav tikuši apspriesti vairāki *Līguma* noteikumi, tajā skaitā *Līguma* 1.10.apakšpunkts un 3.punkts, jo *Līgums* jau bijis sastādīts iepriekš un viņam nav bijis iespējams ietekmēt tā noteikumus.

[2] Sakarā ar saņemto *Iesniegumu* 2006.gada 27.decembrī *PTAC* saskaņā ar *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* (turpmāk- *PTAL*) 26.panta otrās daļas noteikumiem un Ministru kabineta 2006.gada 1.augusta noteikumu Nr.632 „*Patērētāju tiesību aizsardzības centra nolikums*” (turpmāk- *Nolikums*) 6.3. un 6.4.apakšpunktu pieprasīja *Sabiedrībai* sniegt rakstveida paskaidrojumu par *Patērētāja Iesniegumā* minēto un sniegt informāciju par to, vai tādi paši līgumi ir noslēgti un šādi līgumu projekti tiek piedāvāti arī citiem patērētājiem (pievienojot ar patērētāju noslēgta līguma kopiju un patērētājiem piedāvāta līguma paraugu). Tāpat *PTAC* aicināja *Sabiedrību* saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 62.panta pirmās daļas noteikumiem izteikt viedokli par *Līguma* noteikumu atbilstību *PTAL* un citu normatīvo aktu prasībām.

[3] 2007.gada 22.janvārī tika saņemta *Sabiedrības* 2007.gada 16.janvāra paskaidrojuma vēstule Nr.P-03/07, kurā *Sabiedrība* sniedz paskaidrojumu par *Iesniegumā* minēto un norāda, ka uzņēmumam nav līgumu ar patērētājiem, kuros būtu

ietverts punkts par strīda izšķiršanu šķīrējtiesā (tāds līguma projekts uzņēmumā bija pieejams tikai 2001.gadā). Sakarā ar to *PTAC* 2007.gada 23.janvārī *PTAC* atkārtoti pieprasīja paskaidrojumu no *Sabiedrības*, pieprasot iesniegt ar citu patērētāju 2001.gadā noslēgta līguma kopiju, ar diviem citiem patērētājiem pēdējā laikā noslēgtu līgumu kopijas, kā arī patērētājam piedāvāta līguma projektu. 2007.gada 6.februārī tika saņemtas *PTAC* pieprasīto līgumu un līguma projekta apliecinātas kopijas.

[4] *Sabiedrība* paskaidrojuma vēstulē Nr.P-03/07 norāda, ka 2001.gada aprīlī *Sabiedrības* birojā ieradās meitene, kuru pavadīja (...) Tā kā viņi nevēlējās norēķināties uzreiz par izvēlēto preci un meitenei nebija līdzī personu apliecināša dokumenta (...) pats piedāvājis noslēgt līgumu ar viņu. Kamēr meitene izvēlējusies apģērbus, ticis sagatavots līgums, un (...) esot ticis iepazīstināts ar līguma nosacījumiem. Prece tikusi izsniegta pēc pavadzīmes ar norādi, ka samaksa jāveic 10 dienu laikā. Pēc vairākiem zvaniem viņi esot ieradušies *Sabiedrības* birojā, bet neesot pilnībā norēķinājušies par preci. Tā kā (...) vairs neesot atbildējis uz *Sabiedrības* zvaniem un vēstulēm, 2001.gada 26.jūlijā ar parādu sākusī nodarboties SIA „Creditreform” (paskaidrojuma vēstules pielikumā pievienota pieteikuma kopija), taču parāda samaksa nav tikusi veikta.

Sabiedrība atzīmē, ka (...), 2002.gada pavasarī ierodoties *Sabiedrības* birojā, apsoliņis samaksāt parādu, bet to nav izpildījis, jo samaksājis tikai LVL 15,00.

2003.gada 26.martā *Sabiedrība* (...) lietu esot nodevusi SIA „Baltrisk” (paskaidrojuma vēstules pielikumā pievienota pieteikuma kopija). *Sabiedrība* norāda, ka pēc parāda piedziņas procedūrām tika veiktas iemaksas LVL 45,00 apmērā.

Sabiedrība arī norāda, ka, tā kā uz *Līguma* otrās lapas nav (...) paraksta, *Sabiedrība* 2006.gada jūlijā esot vērsusies Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā, ko apliecina paskaidrojuma vēstules pielikumā pievienotā 2006.gada 31.jūlijā pieņemtā tiesas lēmuma kopija. No šī tiesas lēmuma izriet, ka *Sabiedrība* ir cēlusi prasību par parāda piedziņu par piegādātajām precēm Ls 29,50 apmērā un līgumsodu Ls 320 apmērā, kopā- Ls 349,50.

Paskaidrojuma vēstulē Nr.P-03/07 *Sabiedrība* pauž uzskatu, ka *Iesniegums* nesatur patiesu informāciju (nav apspriests, nav zinājis, pazaudējis, aizmirsis utt.) un ka patērētājam savi parādi ir jākārto savlaicīgi.

Sabiedrība norāda, ka *Līgums* nav uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, jo netika sastādīts iepriekš, tas tika sastādīts (...) klātesot.

Sabiedrība skaidro, ka *Līgums* ir sastādīts atbilstoši *Civillikuma* prasībām, tāpēc, pamatojoties uz *PTAL* 6.panta 9.punktu, netaisnīgi līguma nosacījumi uz to neattiecas. *Sabiedrība* arī uzskata, ka līgumsods ir noteikts atbilstoši *Civillikuma* 1587.pantam un ka, ņemot vērā, ka (...) veiktās iemaksas tika ieskaitītas parāda dzēšanai, *Sabiedrība* nav rīkojusies pretēji labticīguma prasībām.

Sabiedrība piekrīt, ka *Līguma* 3.punkts, kas paredz strīda izskatīšanu Rīgas šķīrējtiesā, nav saskaņā ar šobrīd spēkā esošajām tiesību normām, taču Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2006.gada 31.jūlija lēmums ir stājies spēkā, jo ne *Sabiedrība*, ne (...) minēto lēmumu nav pārsūdzējuši, kā arī par minēto lēmumu nav iesniegts protests.

PTAC, izskatot (...) *Iesniegumu*, *Sabiedrības* sniegtos paskaidrojumus, lietā esošos materiālus, **secina:**

1. Saskaņā *PTAL* 1.panta 3.punktu (...) ir uzskatāms par patērētāju (turpmāk- *Patērētājs*), savukārt SIA „FRIENDTEX” atbilstoši *PTAL* 1.panta 5.punktam – par pārdevēju, līdz ar to noslēgtajam *Līgumam* ir jāatbilst *PTAL* prasībām.

Attiecībā uz *Sabiedrības* paskaidrojumu, ka *Līgums* ir sastādīts atbilstoši *Civillikuma* prasībām, tāpēc, pamatojoties uz *PTAL* 6.panta 9.punktu, netaisnīgi līguma noteikumi uz to neattiecas, *PTAC* norāda, ka minētais pamatojums nav skaidrs, jo nav saprotams, vai runa ir par *PTAL* 6.panta trešās daļas 9.punktu, kas nosaka, ka par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms noteikums, kas paredz automātiski pagarināt noteikta termiņa līgumu, ja patērētājs neinformē par līguma nepagarināšanu, un nosaka patērētājam nepamatoti īsu laiku šīs informācijas sniegšanai, vai drīzāk runa ir par *PTAL* 6.panta devīto daļu, saskaņā ar kuru šā panta noteikumi neattiecas uz tādiem līgumiem, kuri noslēgti saskaņā ar Latvijas Republikas noslēgtu starptautisko līgumu vai ievērojot cita normatīvā akta prasības. Attiecībā uz *PTAL* 6.panta devītās daļas noteikumiem *PTAC* norāda, ka *PTAL* 6.panta noteikumi neattiecas tikai uz tādiem līgumiem, kuri noslēgti saskaņā ar Latvijas Republikas noslēgtu starptautisku līgumu vai ievērojot cita speciālā normatīvā akta prasības. *PTAC* norāda, ka *Civillikums* ir vispārējais normatīvais akts, savukārt patērētāju tiesiskajām attiecībām piemērojamais speciālais normatīvais akts ir *PTAL*. Tādējādi *PTAC* secina, ka augstākminētais *Sabiedrības* arguments nav pamatots.

2. Saskaņā ar *PTAL* 25.panta ceturtais daļas 6.punktu *PTAC* funkcijās ietilpst „patērētāju tiesību ievērošanas uzraudzība līgumu projektos un līgumos, ko patērētāji slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem vai pakalpojumu sniedzējiem, arī normatīvajos aktos paredzēto darbību veikšana, lai ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs grozītu līguma projektu vai pārtrauktu pildīt līguma noteikumus, ja līguma projektā vai noslēgtajā līgumā konstatēti netaisnīgi vai neskaidri noteikumi”. Tādējādi *PTAC* veica *Līguma* izvērtēšanu savas kompetences ietvaros.

3. Saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punkta noteikumiem „patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi”. Savukārt saskaņā ar *PTAL* 6.panta pirmo daļu „ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem”. Tātad atbilstoši *PTAL* 6.panta pirmās daļas noteikumiem *Sabiedrība* nedrīkst iekļaut netaisnīgus līguma noteikumus patērētājiem piedāvātajos līgumos un to projektos. *PTAL* 6.panta ceturtajā daļā noteikts, ka, „novērtējot līguma noteikumus, ņem vērā pārdotās preces vai sniegtā pakalpojuma raksturu, visus apstākļus, kādos līgums noslēgts, kā arī noslēgtā līguma un ar to saistītā līguma noteikumus”.

4. Lai arī līgums ir noslēgts, tomēr *PTAL* ir paredzēti izņēmumi no vispārējiem līgumu slēgšanas noteikumiem. Lai konstatētu, vai attiecīgais līguma noteikums ir apspriests, ir jāņem vērā *PTAL* 6.panta piektajā un septītajā daļā noteiktais. Saskaņā ar *PTAL* 6.panta piektajā daļā teikto „līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus”. Turklāt atbilstoši *PTAL* 6.panta sestajai daļai, „ja ir apspriesti atsevišķi līguma noteikumi vai atsevišķu noteikumu attiecīgi aspekti, tad nevar uzskatīt, ka savstarpēji apspriesti ir arī pārējie līguma noteikumi”. Savukārt, *PTAL* 6.panta septītajā daļā nosaka, ka „ja ražotājs, pārdevējs vai

pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt”.

Par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji savstarpēji apspriežot (savstarpēji apmainoties viedokļiem) ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi (sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedums lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punktu).

Pieteicējs Iesniegumā apgalvo, ka apstrīdētie Līguma noteikumi nav tikuši apspriesti, tā kā Līgums bija iepriekš sastādīts. Savukārt, Sabiedrība paskaidrojumā norāda, ka Līgums netika sastādīts iepriekš, tas tika sastādīts Patērētājam klātesot.

PTAC norāda, ka gadījumos, kad pastāv domstarpības par to, vai attiecīgie līguma noteikumi ir vai nav savstarpēji apspriesti, saskaņā ar PTAL 6.panta septītās daļas noteikumiem pierādīšanas nasta ir uzlikta pārdevējam. Tādēļ, ja Sabiedrība apgalvo, ka Līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti, tad tās pienākums ir to pierādīt.

5. Līguma 1.10.apakšpunkts paredz, ka klients „*preču samaksas nokavējuma gadījumā samaksās Kompānijai līgumsodu 1% (viens procents) no Pavadzīmē norādīto preču kopējās cenas par katru nokavējuma kalendāro dienu, kas seko pavadzīmē norādītajai samaksas dienai. Līgumsoda samaksa neatbrīvo Klientu no preču samaksas pienākumiem”.*

Izvērtējot lietā esošos ar citiem patērētājiem noslēgtos līgumus, PTAC konstatē sekojošo. 2001.gada 18.septembrī noslēgtā līguma Nr.27 4.2.apakšpunkts paredz, ka klients „*samaksas nokavējuma gadījumā, par saņemto preci, samaksās Kompānijai līgumsodu 5% (pieci procenti) apmērā, no PPR [preču pavadzīmes-rēķinā] norādīto preču kopējās cenas, par katru nokavējuma kalendāro dienu, kas seko PPR norādītajai samaksas dienai. Līgumsoda samaksa neatbrīvo Klientu no PPR norādīto preču vērtības apmaksas pienākumiem.”* Arī 2004.gada 9.janvāra līguma Nr.22 4.2.apakšpunkts, 2006.gada 16.februāra līguma Nr.43 4.2.apakšpunkts un līguma projekta 4.2.apakšpunkts paredz identiska satura noteikumu. Līdz ar to PTAC secina, ka visos iepriekšminētajos līgumos ir ietverti identiska satura noteikumi ar to atšķirību, ka Līguma 1.10.apakšpunktā noteiktais līgumsoda apmērs ir 1% (nevis 5%), taču līgumsoda aprēķināšanas nosacījums (no preču pavadzīmē-rēķinā norādītās preču kopējās cenas) paliek nemainīgs.

PTAC atzīmē, ka Sabiedrības apgalvojums, ka Līgums ir ticis sastādīts Patērētājam klātesot, nav pietiekams pierādījums tam, ka puses ir apmainījušās ar viedokļiem un ir apspriests katrs līguma noteikums atsevišķi.

Tādējādi PTAC secina, ka minētais Līguma noteikums nav ticis apspriests ar Patērētāju.

No Līguma 1.10.apakšpunkta izriet, ka samaksas par preci nokavējuma gadījumā patērētājam ir jāmaksā līgumsods 1% apmērā no pavadzīmē norādīto preču kopējās cenas par katru nokavējuma kalendāro dienu. PTAC norāda, ka saskaņā ar PTAL 6.panta trešās daļas 4.punkta noteikumiem par netaisnīgu uzskatāms līguma noteikums, kas paredz neproporcionāli lielu līgumsodu. Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi, taču līgumsods nav līdzeklis, ar kura palīdzību kreditors ir tiesīgs iedzīvoties uz parādnieka rēķina. PTAC vērs uzmanību uz to, ka arī civiltiesību doktrīnā valda uzskats, ka

”Latvijā, vadoties no labiem tikumiem, pārāk lielu līgumsodu varētu atzīt par netaisnu” (K. Torgāns: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.) R: Mans Īpašums, 2000, 225.lpp.). *PTAC*, vērtējot līgumsoda proporcionalitāti, ņem vērā arī *PTAL* 5.pantā noteikto līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, no kā izriet, ka, vērtējot līgumsoda apmēru, jāievēro arī labticīguma prasības, kā arī tas, ka līgumsoda apmērs nedrīkst būt tāds, kas nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī, t.i., līgumsods nedrīkst būt nesamērīgi liels. Tāpat arī, vērtējot līgumsoda proporcionalitāti, jāvadās no samērīguma kritērija, kas izriet no labas ticības principa, ievērojot, ka ”pie samērīguma noteikšanas jāņem vērā visas kreditora intereses un parādnieka spējas” (K. Torgāns: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.) R.: Mans Īpašums, 2000, 225.lpp.).

PTAC atzīst, ka no lietas apstākļiem nav redzams *Līguma* 1.10.apakšpunktā paredzētā līgumsoda apmēra ekonomiskais pamatojums- no konkrētā noteikuma izriet, ka preces samaksas nokavējuma gadījumā *Sabiedrība* atgūst ne vien pamatparāda summu (Ls 29,50 Ls), bet arī līgumsodu (Ls 966,36 vai vienpusēji samazināto līgumsodu Ls 500.00 (šādas līgumsoda summas norādītas Parāda aprēķinā uz 25.09.2006.), vai Ls 320,00 (šāda summa norādīta 2006.gada 31.jūlija Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas lēmumā), kas jebkurā gadījumā daudzkārt pārsniedz pamatparāda apmēru, kā arī preces kopējo cenu, tā kā līgumā paredzēts, ka līgumsodu aprēķina no pavadzīmē norādīto preču kopējās cenas par katru nokavējuma dienu, kas seko pavadzīmē norādītajai samaksas dienai. Tādējādi *PTAC* vērtē *Līguma* 1.10.apakšpunktā ietverto līgumsodu kā neproporcionālu. *PTAC* uzskata, ka šāds līgumsods neatbilst pušu tiesiskās vienlīdzības principam, jo tas paredz līgumsoda aprēķināšanu nevis no atlikušā parāda summas (Ls 29,50 Ls), bet gan no visas preces summas (Ls 89,50).

Līdz ar to *PTAC* norāda, ka *Līguma* 1.10.apakšpunkts, kā arī citiem patērētājiem piedāvātajos līgumos un to projektos ietvertais 4.2.apakšpunkts ir netaisnīgs līguma noteikums un minētie netaisnīgie noteikumi ir grozāmi *Līguma* un citiem patērētājiem piedāvātu līgumu un to projektu saturā daļā par to, ka līgumsods tiek aprēķināts „no Pavadzīmē norādīto preču kopējās cenas par katru nokavējuma kalendāro dienu, kas seko pavadzīmē norādītajai samaksas dienai”, nosakot, ka līgumsods tiek aprēķināts no atlikušā parāda summas.

Attiecībā uz *Sabiedrības* paskaidrojumu, ka līgumsods ir noteikts atbilstoši *Civillikuma* 1587.pantam, kas nosaka, ka „tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otram zaudējumus”, un ka *Sabiedrība* nav rīkojusies pretēji labticīguma prasībām, ņemot vērā, ka *Patērētāja* veiktās iemaksas tika ieskaitītas parāda dzēšanai, *PTAC* norāda, ka konkrētais līgumsods neatbilst labticīguma prasībām tāpēc, ka tas rada būtisku neatbilstību līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu *Patērētājam*, jo tā apmērs ir neproporcionāli liels.

6. *Līguma* 3.punkts nosaka: „Jebkurš strīds vai prasība, kas izriet no šī līguma, tiks izšķirts Rīgas šķīrējtiesā, Rīgā, saskaņā ar šīs šķīrējtiesas reglamentu viena šķīrējtiesneša sastāvā latviešu valodā”.

PTAC, izvērtējot *Sabiedrības* iesniegtos līgumus un līguma projektu, secina, ka tajos ir ietverts cits noteikums, kas paredz, ka „*visus radušos strīdus, kas saistīti ar šo līgumu, puses risina pārrunu ceļā vai LR tiesā*” (līgumu un līguma projekta 6.5.apakšpunkts). Vienlaikus *PTAC* ņem vērā *Sabiedrības* paskaidrojumā minēto, ka *Sabiedrība* piedāvāja līguma projektu, kurā bija ietverts punkts par strīda izšķiršanu šķīrējtiesā, tikai 2001.gadā. Tāpat *PTAC* ņem vērā to, ka *Sabiedrība* piekrīt, ka *Līguma* 3.punkts nav saskaņā ar šobrīd spēkā esošajām tiesību normām, taču Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2006.gada 31.jūlija lēmums ir stājies spēkā, jo ne *Sabiedrība*, ne *Patērētājs* minēto lēmumu nav pārsūdzējuši, kā arī par minēto lēmumu nav iesniegts protests. Attiecība uz to *PTAC* norāda, ka šķīrējtiesas klauzula patērētājiem piedāvātajos līgumos bija netaisnīgs līguma noteikums *PTAL* izpratnē arī *Līguma* noslēgšanas laikā, proti, arī *PTAL* redakcijā uz 26.12.2001. bija spēkā tāda paša satura *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punkts. Savukārt, attiecībā uz Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas lēmumu *PTAC* norāda, ka *PTAC* nav tiesīgs vērtēt tiesas darbības un nolēmumus. *PTAC* secina, ka no augstākminētā izriet *Sabiedrības* piekrišana tam, ka *Līguma* 3.punkts, kas tika piedāvāts 2001.gadā patērētājiem, tai skaitā *Patērētājam*, ir pretrunā ar normatīvo aktu prasībām.

PTAC konstatē, ka *Patērētājs* ir parakstījis uz *Līguma* pirmās lapas, bet uz *Līguma* otrās lapas nav paraksta. *PTAC* norāda, ka, lai arī *Patērētājs* nav parakstījis *Līguma* otro lapu, tomēr no lietas apstākļiem izriet, ka abas puses to kopumā ir atzinušas par sev saistošu, izņemot *Patērētāja* apstrīdētos netaisnīgos *Līguma* noteikumus. Vienlaikus *PTAC* vērs uzmanību uz to, ka tas, ka uz *Līguma* otrās lapas, kurā ietverts cita starpā *Līguma* 3.punkts, nav *Patērētāja* paraksta, liecina, ka *Patērētājs*, iespējams, nav iepazinies ar šīs lapas un līdz ar to attiecīgo *Līguma* noteikumu saturu.

Ņemot vērā augstākminēto, *PTAC* secina, ka *Sabiedrība* nav iesniegusi pierādījumus tam, ka *Līguma* 1.10.apakšpunkts ir apspriests ar *Patērētāju* un ka *Patērētājs* ir piekritis šādam *Līguma* noteikumam.

No *Līguma* 3.apakšpunkta izriet, ka jebkurš strīds vai prasība, kas izriet no *Līguma*, tiks izšķirts Rīgas šķīrējtiesā. Līdz ar to *PTAC* secina, ka minētais *Līguma* noteikums ietver šķīrējtiesas klauzulu. Saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punkta noteikumiem par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas „*izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā*”. No konkrētās tiesību normas izriet, ka jebkurš līguma noteikums, kas kavē patērētāju izmantot iepriekš minētās tiesības, ir uzskatāms par netaisnīgu. Tā kā *Līguma* 3.punkts paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā- Rīgas šķīrējtiesā, tad minētais līguma noteikums ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu un ir atzīstams par spēkā neesošu, jo patērētājam tiek liegta iespēja realizēt savu tiesību aizsardzību Latvijas Republikas vispārējās tiesu instancēs un līdz ar to tiek kavētas *Patērētāja* likumīgās tiesības uz savu tiesību aizsardzību tiesā. Tas izriet arī no *Civilprocesa likuma* 132.panta pirmās daļas 2.punkta noteikumiem, kas nosaka, ka tiesnesis atsakās pieņemt prasības pieteikumu, ja puses likumā noteiktā kārtībā ir vienojušās par strīda izskatīšanu šķīrējtiesā.

Tāpat *PTAC* vērs uzmanību uz to, ka Satversmes tiesa 2005.gada 17.janvāra sprieduma lietā Nr. 2004-10-01 9.3.2.rindkopā ir norādījusi, ka patērētāju tiesības paredz īpašus ierobežojumus šķīrējtiesas līguma slēgšanai.

PTAC atzīmē, ka arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2006.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.C30519003 ir atzinis, ka šķīrējtiesas klauzula ar patērētāju noslēgtā līgumā uzskatāma par netaisnīgu līguma noteikumu.

Pamatojoties uz augstāk minēto, *PTAC* norāda, ka *Līguma* 3.punkts ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu *PTAL* izpratnē un izslēdzams no *Līguma* satura.

Ņemot vērā augstāk minēto un pamatojoties uz *PTAL* 3.panta 2.punktu, 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta pirmo daļu, 6.panta otro daļu, 6.panta trešās daļas 1.punktu, 6.panta trešās daļas 4. punktu, 6.panta trešās daļas 7.punktu, 6.panta ceturto, piekto, sesto, septīto, astoto daļu, 25.panta ceturtais daļas 6.punktu, 25.panta astotās daļas 1.punktu, *PTAC* **uzdod** SIA „FRIENDTEX”:

- 1) pārtraukt pildīt netaisnīgo *Līguma* 1.10.apakšpunktu ar *Patērētāju*, kā arī pārtraukt pildīt citiem patērētājiem piedāvātajos līgumos un to projektos ietvertu identiska satura noteikumu (4.2.apakšpunktu) daļā, kas paredz, ka līgumsods tiek aprēķināts „no *Pavadzīmē norādīto preču kopējās cenas par katru nokavējuma kalendāro dienu, kas seko pavadzīmē norādītajai samaksas dienai*”;
- 2) pārtraukt pildīt netaisnīgo *Līguma* 3.punktu ar *Patērētāju*;
- 3) mēneša laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās brīža grozīt patērētājiem piedāvātajos līgumu projektos tāda paša satura noteikumus kā *Līguma* 1.10.apakšpunkts daļā par to, ka līgumsods tiek aprēķināts „no *Pavadzīmē norādīto preču kopējās cenas par katru nokavējuma kalendāro dienu, kas seko pavadzīmē norādītajai samaksas dienai*”;
- 4) sniegt informāciju *PTAC* par administratīvā akta izpildi pirms administratīvā akta lemjošajā daļā noteiktā izpildes termiņa beigām atbilstoši *PTAL* 25.panta desmitās daļas noteikumiem (tai skaitā iesniedzot pārstrādāto līguma projektu).

Saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* 25.panta pirmo daļu šo administratīvo aktu adresāti var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātiem, iesniedzot iesniegumu Patērētāju tiesību aizsardzības centrā, Rīgā, Kr. Valdemāra ielā 157.

Direktore (paraksts)
(zīmogs)

B.Vītoliņa

(...)

IZRAKSTS PAREIZS